

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Затверджено на засіданні
кафедри туризму
Протокол № 9 від 11.01.2016 р.

**Програма
навчальної дисципліни
"ЛОГІСТИКА ТА СТРАХУВАННЯ У
МІЖНАРОДНОМУ ТУРИЗМІ"
для студентів усіх спеціальностей
усіх форм навчання**

Укладачі: к.е.н., доцент Кравцова Альона Володимирівна
к.е.н., доцент Лола Юлія Юріївна

Відповідальний за випуск
зав. каф.Сущенко О. А.

ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

1. Вступ

Індустрія туризму на сучасному етапі розвитку несе в собі, поряд із задоволенням, певну небезпеку для життєдіяльності туристів. Тож, для забезпечення стабільної діяльності туристичних підприємств та гарантування якісного відпочинку, необхідне використання страхування як інструменту управління ризиками та логістики як інструменту управління потоками.

Страхування як складова системи безпеки життєдіяльності в туристичній індустрії сприяє стабілізації діяльності туристичних підприємств, а також безпеці туристичних подорожей як в Україні, так і за її межами. У зв'язку з цим загострюється конкуренція в цій галузі економіки, що викликає необхідність управління туристичними потоками на міжнародному рівні, а також на рівні окремих держав та туристичних підприємств. Це потребує застосування у туризмі нових підходів та методів, які надає система логістики.

Метою викладання даної навчальної дисципліни є ознайомлення з теорією страхової справи та логістики в міжнародному туризмі, а також формування практичних навичок з погляду учасника сучасного туристичного бізнесу, щодо надання страхових послуг туристам, популяризації туристичного продукту на рівні держави та підприємствах туристичної галузі, а також при необхідності прийняття управлінських рішень стосовно вибору маршруту подорожі, транспортного засобу, підприємств харчування та розміщення.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

вивчити основні питання теорії страхування та логістики;
усвідомити основні функції, сутність та зміст страхування та логістики;

ознайомитись з вітчизняною та міжнародною страховою та логістичною термінологією, з формами страхування, класифікацію страхування, логістичними системами, транспортною логістикою, умовами страхування туристів;

освоїти методологію актуарних розрахунків страхових тарифів, економічного аналізу страхових операцій, вирахування страхових тарифів по різних видах страхування, форми логістичних розрахунків,

рух потоків при безготівкових розрахунках, схеми туристських і грошових потоків;

одержати необхідний обсяг знань по правовим взаєминам страхувальника й страховика, організаційним ознакам побудови страхових організацій, методах дослідження інтенсивності руху туристичних потоків, факторах впливу на логістичні потоки.

Об'єктом навчальної дисципліни є економічні форми та закономірності руху логістичних потоків, взаємодії страхових компаній з туристичними організаціями.

Предметом навчальної дисципліни є страхова діяльність як система економічних відносин, а також методи та засоби мінімізації логістичних витрат при формуванні, реалізації та споживанні туристичного продукту.

Пререквізити: вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши такі навчальні дисципліни, як: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Економічний аналіз» «Економетрика», «Статистика».

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

основні поняття, закономірності та характерні риси страхового бізнесу в сфері туризму;

види, форми та механізми страхування туристів, туристичних підприємств, а також туристичних організацій;

напрямки розвитку міжнародного страхового ринку;

нормативно-правові основи процесу страхування, процедури перестраховування туристів і туристичних підприємств та механізму встановлення страхових тарифів;

основні страхові ризики в туризмі та методи управління ними;

зміст, основні характеристики, цілі та функції логістики у міжнародному туризмі;

етапи розвитку, основні концепції та механізми управління логістичними потоками;

методи оптимізації туристичних перевезень та підходи до вибору засобів транспортування туристів;

методи та основні етапи прийняття управлінських рішень на туристичних підприємствах, в готельному та ресторанному бізнесі;

логістичні задачі та методи їх реалізації в діяльності туроператорів та турагентів;

вміти:

складати договори та контролювати виконання умов страхового договору страхування туристів та туристичних підприємств;

виявляти та оцінювати страхові ризики, що виникають в туризмі, та вибирати методи управління ними;

розраховувати розмір страхового фонду, страхових внесків та страхових виплат;

розробляти ефективні системи знижок для різних категорій туристів та туристичних підприємств;

розробляти та просувати продукти страхування в туристичній сфері.

вибирати вид транспортного засобу для подорожі за критерієм мінімальних логістичних витрат;

забезпечувати використання логістичного підходу при плануванні виробництва, реалізації та споживання турпродукту;

контролювати якість потоку туристичних послуг та визначати її відповідність встановленим стандартам за допомогою методів контролю та регулювання технологічних процесів і процесів управління;

обґрунтовувати логістичну стратегію туристичних підприємств та розробляти стратегічні альтернативи розвитку;

встановлювати ефективність логістичних систем.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійною компетентністю, що наведена в табл. 1.

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

**Професійна компетентність, яка отримується студентами після
вивчення навчальної дисципліни**

Назва компетентності	Складові компетентності
Розробляти та здійснювати аналіз теоретичного підґрунтя страхування в міжнародному туризмі, діяльності туристичних компаній в сфері туризму та механізму страхових тарифів	Визначати основні види ризику в туризмі та оцінювати страхові ринки провідних країн
	Визначати форми та види страхування за критеріями
	Здійснювати особисте страхування та оцінку ефективності страхування туристичних підприємств
	Здійснювати розрахунок транспортних ризиків в туризмі та забезпечувати умови страхування за системою "Асістанс"
	Визначати відповідальність суб'єктів туристичної діяльності, планувати та організовувати страхування відповідальності
	Визначати правові основи діяльності страхових компаній та факторів, що впливають на їх ефективність
	Визначати основні джерела страхових виплат та страхового відшкодування, системи ризиків та управління ними
	Визначати сутність актуарних розрахунків та їх класифікації
Розробляти та здійснювати обґрунтування видів, особливостей розвитку, основних завдань, функцій та інструментів логістики	Визначати основні категорії логістики, встановлювати відмінність логістики від існуючих систем управління
	Визначати логістичні системи на туристичних підприємствах
	Аналізувати та проектувати логістичну систему на підприємстві
	Оптимізувати наземні перевезення
	Оптимізувати авіаперевезення та організацію круїзів
	Визначати сутність логістичного управління на туристичних підприємствах
	Оптимізувати виробничі процеси, процеси постачання та збуту, а також склад логістичних витрат
	Визначати основні напрямки логістичного сервісу у готельному та ресторанному бізнесі

**Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни
"Логістика та страхування у міжнародному туризмі"
за Національною рамкою кваліфікацій України**

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Пререквізити	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Основні поняття в страхуванні туристів та туристичних підприємств					
Визначати сутність страхування як економічної категорії	Сутність поняття страхування, його об'єкт, предмет, принципи, а також системи страхування та франшизи	Знання про сутність страхування як економічної та історичної категорії, його роль у соціально–економічному перетворенні суспільства	Ідентифікувати основні функції, які виконує страхування, його властивості та суспільне призначення	Ефективно оцінювати та використовувати страхові фонди, своєчасне і повне утворення яких є умовою розвитку страхування	Відповідальність за цільову спрямованість специфічних функцій страхування
Тема 2. Види та форми страхування в туризмі					
Визначити класифікаційні ознаки страхування	Характеристика галузей, підгалузей та відів страхування	Знання основних класифікаційних ознак виділення різних видів страхування	Здійснювати оцінювання основних ознак класифікації страхування	Презентувати форми розбіжностей організації страхової діяльності	Відповідальність за точність і коректність виділення основних класифікаційних ознак
Тема 3. Особисте страхування туристів					
Визначати сутність страхування життя та його основні види	Характеристика особистого страхування, страхування від нещасних випадків та медичне страхування	Знання підгалузей особистого страхування та специфічної страхової термінології	Здійснювати проведення видів особистого страхування, що носять ризиковий характер	Презентувати оцінку об'єктів страхування, механізм та особливості	Самостійно приймати рішення щодо задоволення потреб та майнових інтересів щодо здоров'я

1	2	3	4	5	6
Тема 4. Майнове страхування туристів і туристичних підприємств					
Визначати значення і види майнового страхування	Характеристика майнового страхування в системі страхового захисту	Знання умов та порядку страхування майна фізичних та юридичних осіб	Здійснювати та забезпечувати страховий захист від пошкодження та загибелі майна в наслідок ризиків	Презентувати результати визначення страхової суми, платіжу та відшкодування при страхуванні майна	Самостійно приймати рішення щодо страхування майна громадян України та страхових виплат
Тема 5. Страхування відповідальності в сфері туризму					
Визначити поняття страхування відповідальності та його види	Характеристика сутності, специфічного об'єкту та мети страхування відповідальності	Знання умов та порядку проведення страхування різних видів відповідальності	Визначити обов'язкові види страхування цивільної відповідальності та професійної відповідальності	Презентувати результати проведення та особливості обов'язкового страхування відповідальності	Приймати рішення щодо порядку встановлення страхової суми, визначення збитків та їх відшкодування
Тема 6. Страхова організація, її роль та місце в економічній системі					
Визначити класифікацію страховиків за різними ознаками	Характеристика організаційної форми страховиків та структури страхових компаній	Знання організаційних форм страхової діяльності в Україні	Обґрунтовувати необхідність створення товариств взаємного страхування в Україні	Презентувати особливості систем управління страховиків	Приймати рішення щодо розподілу страховиків за спеціалізацією
Тема 7. Страхові правовідносини та ризики в сфері туризму					
Визначити основні джерела страхового права в Україні	Характеристика економічного змісту та складових доходів страховика	Знання витрат страховика та порядку визначення його прибутку	Обґрунтовувати джерела доходів та витрат страховика у відповідності до видів діяльності, які він здійснює	Ефективно формувати та використовувати прибутки, враховуючи відмінності та специфіку господарської діяльності	Відповідальність за точність і коректність оподаткування страхової діяльності
Тема 8. Ціноутворення в туристичному страхуванні					
Визначити сутність актуарних розрахунків в страхуванні та їх класифікація	Характеристика основних показників страхової статистики	Знання кількісної оцінки фінансових ресурсів для розвитку та платоспроможності страховика	Визначити тарифну політику та структуру тарифної ставки	Презентувати результати розрахунку страхового тарифу за ризиковими видами страхування	Відповідальність за точність і коректність результатів ціни довгострокового страхування життя

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму					
Визначати сутність логістики в туризмі	Сутність поняття логістика в туризмі на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях	Знання про еволюцію розвитку та сучасне розуміння логістики	Ідентифікувати об'єкти, суб'єкти, цілі та задачі, а також принципи логістики в міжнародному туризмі	Ефективно використовувати базові характеристики концепції логістики	Відповідальність за системний, процесний та ситуаційний підходи в логістиці міжнародного туризму
Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі					
Визначати сутність логістичних потоків в туризмі	Сутність матеріальних, інформаційних та фінансових потоків	Знання форм розрахунків, що застосовуються в міжнародному туризмі та схема руху потоків при безготівкових розрахунках	Ідентифікувати організаційну та функціональну структури логістичної системи	Ефективно формувати первинні та вторинні джерела інформації в туризмі	Відповідальність за принципи побудови інформаційної системи в сфері туризму
Тема 11. Туристичні потоки як об'єкти міжнародного туризму					
Визначати цілі та задачі логістичних потоків	Поняття диференціації туристичних потоків	Знання основних напрямків виїзного туризму в Україні, об'єктів туристичного інтересу та інтенсивності закордонних туристичних потоків	Використовувати фактори, що впливають на внутрішні та зовнішні потоки туристів	Ефективно використовувати стратегії розвитку інших туристичних підприємств, орієнтованих на закордонних туристів	Відповідальність за стратегії діяльності туристичних підприємств як сторони, що приймає закордонних туристів
Тема 12. Логістика в організації наземних перевезень					
Визначати види та призначення наземного транспорту	Характеристика особливостей автомобільних перевезень на внутрішніх маршрутах	Знання особливостей організації залізничних перевезень туристів в Україні та закордоном	Здійснювати оцінку ефективності обслуговування туристів в процесі автобусних перевезень	Ефективно використовувати правила перевезення пасажирів та багажу	Відповідальність за логістичний підхід у розробці наземних турів
Тема 13. Логістична система авіаперевезень та організація круїзів					
Визначати основні цілі та задачі транспортної логістики	Характеристика особливостей повітряного та круїзного перевезення	Знання особливостей надання бортових послуг та обслуговування туристів на круїзах	Здійснювати оцінку ефективності взаємодії туристичних фірм, авіакомпаній та круїзних компаній	Ефективно використовувати системи комп'ютерного бронювання та резервування	Приймати рішення щодо форм логістики при організації круїзів

Закінчення табл.2

1	2	3	4	5	6
Тема 14. Логістичне управління на туристичних підприємствах					
Визначати сутність логістичного менеджменту	Поняття інтеграції функцій при логістичному управлінні на туристичних підприємствах	Знання системи планування потреби в матеріальних ресурсах	Визначати зв'язок стратегій туристичних підприємств з логістичною стратегією	Презентувати результати економічної ефективності застосування логістики	Відповідальність за виділення центрів відповідальності в системі логістичного контролінгу
Тема 15. Логістика виробництва товарів туристичного призначення					
Визначати основні функції та управлінські рішення виробничої логістики	Характеристика основних задач та функцій логістики збуту	Знання факторів, що впливають на закупівельну логістику	Визначати підходи до розрахунку розміру складських запасів	Презентувати результати економічного поповнення запасів сировини та матеріалів	Відповідальність за проектування дистрибутивних систем
Тема 16. Логістична система в готельному та ресторанному бізнесі					
Визначати сфери застосування логістики в готельному та ресторанному бізнесі	Характеристика ABC та XYZ аналізу для управління рухом матеріальних ресурсів	Знання оптимального рівня сервісу при обслуговуванні клієнтів	Здійснювати оцінку розрахунку у закладах харчування логістичних витрат на обслуговування клієнтів	Презентувати результати розрахунку точки беззбитковості в готельному та ресторанному бізнесі	Відповідальність за визначення задач, що вирішуються за допомогою логістики на туристичних підприємствах

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 150 годин (5 кредитів ЄКТС). Форма підсумкового контролю – залік.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Види страхування та діяльність туристичних підприємств в міжнародному туризмі

Тема 1. Основні поняття в страхуванні туристів та туристичних підприємств

1.1. Страхування як складова системи безпеки в міжнародному туризмі

Визначення сутності поняття «небезпека діяльності» та його місця в категоріальному апараті сфери туризму. Характеристика сучасної страхової обстановки у традиційно туристичних країнах. Визначення основних видів ризику в туризмі та страхування як інструмента управління ними. Страхування туристів та працівників туристичної індустрії.

1.2. Поняття, що характеризують умови страхової діяльності

Економічний зміст страхування у туризмі. Функції страхування. Учасники страхування: страховики та страхувальники. Документальне засвідчення угоди між учасниками. Об'єкти страхування: майно, відповідальність, життя здоров'я. Визначення понять: страхова подія, страховий випадок. Характеристика основних понять пов'язаних із страховими виплатами.

1.3. Сучасний стан страхового ринку України

Державне регулювання страхової діяльності в Україні. Популярність страхування в Україні. Аналіз основних показників розвитку сфери страхування. Перехід національного страхового ринку на міжнародні стандарти. Динаміка розвитку окремих видів страхування.

Тема 2. Види та форми страхування в туризмі

2.1. Класифікація видів страхування в туризмі

Види страхування за критерієм – об'єкт страхування (особисте страхування, страхування майна, страхування відповідальності, перестраховування). Види страхування за критерієм – видів страхових виплат. Основні види страхування в туризмі. Специфічні види страхування. Види страхових випадків.

2.2. Форми страхування туристів та туристичних підприємств

Добровільне та обов'язкове страхування та їх види, відповідно до законодавства України. Страхування за формою організації: індивідуальне та групове страхування в туризмі.

2.3. Системи страхових відносин

Особливості проведення співстрахування. Характерні риси взаємного страхування. Доцільність здійснення самострахування. Сутність подвійного страхування.

2.4. Сутність та види перестраховальних операцій

Обґрунтування необхідності процесу перестраховування. Суб'єкти та об'єкт перестраховування. Основні принципи перестраховування. Сутність факультативних та договірних операцій перестраховування. Розподіл ризику між перестраховальниками на основі пропорційних та непропорційних договорів.

Тема 3. Особисте страхування туристів

3.1. Особливості особистого страхування

Визначення поняття особистого страхування. Історичні відомості виникнення особистого страхування. Класифікація видів особистого страхування. Особисте страхування виїзного туризму.

3.2. Страхування життя туристів

Визначення поняття страхування життя – накопичувальне страхування. Основні види страхування життя: з уповільненою виплатою ренти; довічної ренти; житлової ренти; пенсійне страхування; страхування дітей; страхування до одруження.

3.3. Страхування від нещасного випадку

Критерії відбору до трактування нещасних випадків та визначення ціни страхування. Правила страхування від нещасних випадків: визначення об'єкта страхування (особи що не підлягають страхуванню),

Виплата страхового відшкодування та його розмір. Випадки що не передбачають виплату відшкодування. Перелік документів, що необхідні для одержання відшкодування.

3.4. Медичне страхування туристів та робітників туристичних підприємств

Особливості обов'язкового та добровільного медичного страхування. Основні програми медичного страхування в Україні. Перелік необхідних документів для отримання страхового відшкодування.

Тема 4. Майнове страхування туристів і туристичних підприємств

4.1. Страхування туристичних підприємств

Об'єкти страхування майна виробничих підприємств пов'язаних із туристичною діяльністю: основні фонди, оборотні фонди, об'єкти незавершеного будівництва. Страхування майна підприємств сфери послуг. Межі оцінки вартості майна. Страхове відшкодування.

4.2. Страхування майна туристів

Страхування предметів особистого користування. Страхування майна, що береться на прокат під час подорожі. Можливі види страхових подій.

4.3. Характерні особливості системи «Асістанс»

Системи страхування у зовнішньоекономічних відносинах. Характеристика сутності системи «Асістанс». Правова база страхування в системі «Асістанс» в Україні. Умови страхування за системою «Асістанс». Основні види «Асістанса» у туризмі.

4.4. Страхування транспортних ризиків у туризмі

Особливості страхування в системі «Зелена карта». Умови вступу країни до Європейської системи «Зелена карта» (практика України). Страхування транспортного засобу – Автокаско. Комплексне страхування транспортних ризиків.

Тема 5. Страхування відповідальності в сфері туризму

5.1. Основні види страхування відповідальності

Страховання цивільної відповідальності. Страховання професійної відповідальності. Страховання відповідальності за якість послуг та продуктів. Страховання відповідальності за договором. Види обов'язкового страхування в туризмі.

5.2. Страховання відповідальності суб'єктів туристичної діяльності

Особливості страхування відповідальності в сфері туризму в Україні. Основні споживачі страхування відповідальності в туристичному бізнесі. Страховання загально цивільної відповідальності фізичних осіб при поїздках закордон. Страховання специфічних туристичних ризиків.

5.3. Значення екологічного страхування для розвитку туристичної сфери

Взаємозв'язок між екологічним страхуванням та розвитком зеленого туризму. Екологічні ризики. Об'єкти та суб'єкти екологічного страхування. Особливості оцінки збитків при екологічному страхуванні.

5.4. Світовий досвід страхування екологічної відповідальності

Страховання екологічної відповідальності у країнах Європи. Групування виробничих підприємств за рівнем екологічної небезпеки. Страховання екологічної відповідальності в США.

Тема 6. Страхова організація, її роль та місце в економічній системі

6.1. Страхова організація як суб'єкт господарювання

Роль страхової організації в туристичному виді економічної діяльності. Механізм функціонування страхової компанії. Правові основи діяльності страхових підприємств в Україні. Фактори, що впливають на ефективність діяльності страховиків.

6.2. Організаційно-правові форми страхових підприємств

Особливості вузькоспеціалізованих та багатогалузевих страхових підприємств. Акціонерні страхові компанії як основа страхової системи. Державні страхові компанії. Відмінність товариств взаємного страхування та кептивних страхових компаній.

6.3. Аквізиція страхової компанії

Сутність та основні типи аквізиції. Основні напрями маркетингової

діяльності в страхуванні. Система маркетингової інформації. Особливості рекламної діяльності в страхуванні.

6.4. Діяльність страхових посередників

Страхові агенти як повноважні представники страхових компаній. Діяльність генеральних агентів. Характерні риси незалежних посередників страхових компаній - брокерів.

Тема 7. Страхові правовідносини та ризики в сфері туризму

7.1. Законодавча основа діяльності страхових компаній

Основні джерела страхового права в Україні. Положення Закону України «Про страхування». Укладення та початок дії договору страхування. Основні права та обов'язки страховиків та страхувальників. Проведення страхової експертизи. Порядок здійснення страхових виплат та страхового відшкодування. Відмова у страхових виплатах або страховому відшкодуванні.

7.2. Забезпечення платоспроможності страховиків

Ліцензування діяльності страховиків. Умови забезпечення платоспроможності страховиків. Утворення страхових резервів. Формування фондів страхових гарантій.

7.3. Сутність та класифікаційна система ризиків

Поняття страхового ризику. Класифікація ризиків за причиною виникнення. Характерні ознаки екзогенних та ендогенних ризиків. Чисті та спекулятивні ризики. Страхові та нестрахові ризики. Основні критерії страхового ризику. Фактори ризику для туристів.

7.4. Управління ризиками в туристичній діяльності

Сутність та мета ризик-менеджменту. Місце страхування в структурі ризик менеджменту. Методи контролю за ризиками на туристичних підприємствах. Способи фінансування ризиків. Програми страхування ризиків туристичних підприємств. Контроль за світовими ризиками.

Тема 8. Ціноутворення в туристичному страхуванні

8.1. Актуарні розрахунки в страхуванні

Сутність актуарних розрахунків в страхуванні та їх класифікація. Тарифна політика. Страхова статистика як база для розрахунку страхової премії. Основні показники страхової статистики.

8.2. Встановлення страхових тарифів

Структура тарифної ставки. Розрахунок страхового тарифу за ризиковими видами страхування. Ціна довгострокового страхування життя.

Змістовий модуль 2.

Логістика як концепція розвитку туристичних підприємств в умовах глобалізації

Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму

9.1. Сутність логістики в туризмі

Виникнення логістики як військової науки. Еволюція розвитку та сучасне розуміння логістики. Диференціація логістики. Визначення терміну «логістика». Поширення сфер застосування логістики. Визначення логістики в туризмі на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях. Види логістики, що можуть знайти широке застосування в міжнародному туризмі.

9.2. Управління туристичним комплексом

Об'єкти та суб'єкти логістики в міжнародному туризмі. Цілі та задачі логістики в туризмі. Принципи логістики в міжнародному туризмі. Основні поняття логістики в туризмі.

9.3. Сучасна концепція логістики в туризмі

Базові характеристики концепції логістики. Концепція логістичної оптимізації. Системний, процесний та ситуаційний підходи в логістиці міжнародного туризму. Створення та розвиток логістичних систем.

9.4. Логістичні системи в туризмі

Сутність та елементи логістичних систем. Класифікація логістичних систем в міжнародному туризмі. Інструменти, що використовуються в логістичних системах для прийняття управлінських рішень. Глобальні логістичні системи в міжнародному туризмі.

Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі

10.1. Потоки як об'єкти логістичного управління в міжнародному туризмі

Сутність логістичних потоків в туризмі. Класифікація логістичних потоків. Властивості потоків туристів. Потоки сервісних послуг в туризмі. Основні параметри матеріальних, інформаційних та фінансових потоків.

10.2. Фінансові потоки в туристичній галузі

Класифікація фінансових потоків. Форми розрахунків, що застосовуються в міжнародному туризмі. Схема руху потоків при безготівкових розрахунках у сфері туризму. Схема туристських і грошових потоків.

10.3 Логістичні інформаційні потоки в міжнародному туризмі

Особливості інформаційного забезпечення в міжнародному туризмі. Класифікація інформаційних потоків в туризмі. Логістична інформаційна система. Сутність логістичної інформаційної системи. Організаційна та функціональна структури логістичної системи. Основні підсистеми логістичної інформаційної системи

Тема 11. Туристичні потоки як об'єкти міжнародного туризму

11.1. Логістика виїзного туризму

Цілі та задачі логістики виїзного туризму. Аналіз інтенсивності міжнародних туристичних потоків. Диференціація туристичних потоків та їх характеристика. Міжнародне та державне регулювання туристичних потоків. Основні напрямки пляжного виїзного туризму в Україні. Основні напрямки зимового виїзного туризму в Україні. Оцінка потоків туристів, що пов'язані з екскурсійними турами.

11.2. Внутрішні туристичні потоки в Україні

Характеристика внутрішніх туристичних потоків в Україні. Основні об'єкти туристичного інтересу в Україні. Методи дослідження інтенсивності руху туристичних потоків. Фактори, що впливають на внутрішні потоки туристів. Вплив рівня конкурентоспроможності об'єктів туристичної інфраструктури на потоки туристів. Визначення конкурентоспроможності туристичних районів та підприємств.

11.3. Логістика в'їзного туризму

Основні цілі та задачі логістики в'їзного туризму. Аналіз інтенсивності закордонних туристичних потоків. Диференціація вхідних туристичних потоків та їх характеристика. Державне регулювання в'їзду та переміщення закордонних туристів по території України.

11.4. Засоби стимулювання в'їзного туристичного потоку

Державна політика, що спрямована на розвиток в'їзного туризму. Стратегії діяльності туроператорів як сторони, що приймає закордонних туристів. Стратегії розвитку інших туристичних підприємств, орієнтованих на закордонних туристів.

Тема 12. Логістика в організації наземних перевезень

12.1. Перевезення туристів автомобільним транспортом

Особливості автомобільних перевезень на внутрішніх маршрутах. Організація автобусних туристичних подорожей. Види та призначення автобусів. Обслуговування туристів в процесі автобусних перевезень. Вибір транспортних засобів за критерієм мінімізації логістичних витрат.

12.2. Перевезення туристів залізничним транспортом

Особливості організації залізничних перевезень туристів в Україні та закордоном. Використання спеціальних туристсько-екскурсійних потягів. Правила перевезення пасажирів та багажу. Логістичний підхід у розробці залізничних турів.

Тема 13. Логістична система авіаперевезень та організація круїзів

13.1. Авіаперевезення як елемент транспортної логістики

Основні цілі та задачі транспортної логістики. Сфера застосування логістики при здійсненні авіаперевезень. Особливості повітряного перевезення пасажирів. Провідні авіакомпанії світу. Правила перевезення багажу туристів. Особливості надання бортових послуг. Форми взаємодії туристичних фірм та авіакомпаній. Транзитні та чартерні авіаперевезення. Логістичні задачі оптимізації в системі авіаперевезень. Розрахунок крапки беззбитковості для авіаперевізників.

13.2. Інформаційні системи сервісу на авіатранспорті

Системи комп'ютерного бронювання та їх вплив на розвиток туризму. Система резервування білетів. Переваги сучасних систем бронювання та резервування.

13.3. Особливості здійснення морських та річних круїзів

Регулювання перевезення туристів водним транспортом. Круїз як комплексний туристичний продукт. Види круїзів та подорожей. Особливості обслуговування туристів на круїзах. Екскурсійні та прогулянкові рейси на річних суднах. Перспективи розвитку яхтингу. Задачі, що вирішуються за допомогою логістики при організації круїзів.

13.4. Аналіз напрямків круїзних подорожей

Основні напрямки морських та річних круїзів. Світові тенденції розвитку круїзних подорожей. Географія морських та річних круїзів в Україні.

Тема 14. Логістичне управління на туристичних підприємствах

14.1. Основні засади логістичного управління в туризмі

Визначення логістичного менеджменту. Інтеграція функцій при логістичному управлінні на туристичних підприємствах. Зв'язок стратегій туристичних підприємств з логістичною стратегією. Економічна ефективність застосування логістики.

14.2. Інструменти логістичного управління

Система «точно вчасно». Система «канбан». Система планування потреби в матеріалах (MRP). Прийняття рішення про використання аутсорсингу. Використання ABC та XYZ аналізу на туристичних підприємствах. Збалансована система показників. Моделювання в логістиці. Виділення центрів відповідальності в системі логістичного контролінгу. Застосування концепції реінжинірингу бізнес-процесів на туристичних підприємствах.

14.3. Логістичні підходи в діяльності туроператорів

Застосування логістики при формуванні туристичного продукту. Розробка оптимального маршруту подорожі. Вибір закладів розміщення та харчування з орієнтацією на бажання клієнтів. Розрахунок мінімальної групи туристів.

14.4. Логістичні підходи в діяльності турагентів

Застосування логістики при просуванні та реалізації туристичного продукту. Формування логістичного ланцюга доставки та споживання турпродукту. Розробка єдиної логістичної стратегії з орієнтацією на всебічне задоволення бажань клієнтів. Розрахунок максимальних знижок з ціни.

Тема 15. Логістика виробництва товарів туристичного призначення

15.1. Закупівельна та виробнича логістика підприємств

Фактори, що впливають на закупівельну логістику. Вибір постачальників та розміщення замовлень. Підходи до розрахунку розміру складських запасів. Модель економічного поповнення запасів сировини та матеріалів. Основні функції виробничої логістики. Управлінські рішення в логістиці виробничого підприємства.

15.2. Логістика збуту товарів туристичного призначення

Основні задачі та функції логістики збуту. Логістичні посередники в дистрибуції. Проектування дистрибутивних систем. Визначення рівня логістичного сервісу.

15.3. Сутність логістичних витрат

Сутність та склад логістичних витрат. Види витрат на туристичних підприємствах. Розрахунок загальних витрат за статтями калькуляції та за елементами витрат. Джерела первинної інформації для проведення розрахунків.

15.4. Розрахунок логістичних витрат на туристичних підприємствах

Виділення постійної та змінної частини логістичних витрат. Розрахунок логістичних витрат за місцями їх виникнення. Розрахунок цін та тарифів на основі логістичних витрат. Встановлення рівня знижок з ціни на туристичні продукти.

Тема 16. Логістична система в готельному та ресторанному бізнесі

16.1. Застосування логістики в готельному бізнесі

Сфера застосування логістики в готельному бізнесі. Вивчення

очікувань клієнтів. Визначення оптимального рівня сервісу. Прогнозування потоку клієнтів до готелю. Визначення сезонних коливань попиту на послуги готелю.

16.2. Розрахунок логістичних витрат у закладах розміщення

Розрахунок логістичних витрат на обслуговування клієнтів. Встановлення цін та розробка цінової політики. Розрахунок точки беззбитковості в готельному бізнесі.

16.3. Застосування логістики в ресторанному бізнесі

Задачі, що вирішуються за допомогою логістики на підприємствах харчування. Застосування ABC та XYZ аналізу для управління рухом продуктів та страв, що з них виготовляються. Розрахунок оптимальних розмірів замовлень продуктів. Визначення оптимального рівня сервісу при обслуговуванні клієнтів.

16.4. Розрахунок логістичних витрат у закладах харчування

Розрахунок у закладах харчування логістичних витрат на обслуговування клієнтів. Встановлення цін та розробка цінової політики у закладах харчування. Розрахунок точки беззбитковості в ресторанному бізнесі.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 3.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів з даної навчальної дисципліни.

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
Змістовий модуль 1. Види страхування та діяльність туристичних підприємств в міжнародному туризмі	
<i>Тема 1. Основні поняття в страхуванні туристів та туристичних підприємств</i>	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття</i> <i>"Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальний розгляд традиційних видів та визначення специфічних видів страхування в туризмі. 2. Сучасний стан страхового ринку в Україні: особливості страхування туризму в Україні. 3. Зарубіжний досвід страхування життя та перспективи його впровадження в Україні
<i>Тема 2. Види та форми страхування в туризмі</i>	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття "Тенденції розвитку ринку перестраховання в Україні":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Витоки та світова історія розвитку перестраховання. 2. Державне регулювання перестрахових відносин в Україні. 3. Аналіз джерел страхового права в Україні.
Змістовий модуль 2. Логістика як концепція розвитку туристичних підприємств в умовах глобалізації	
<i>Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму</i>	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття " Логістика як інструмент розвитку міжнародного туризму":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних етапів розвитку логістики. 2. Причини застосування логістики у міжнародному туризмі. 3. Сфери застосування логістики в міжнародному туризмі. 4. Основні задачі, що можуть бути вирішені в туризмі за допомогою логістики.
<i>Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі</i>	<p style="text-align: center;"><i>Тема семінарського заняття " Логістичні процеси у міжнародному туризмі":</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрахунок інтенсивності логістичних потоків в туризмі. 2. Встановлення параметрів логістичних потоків в туризмі. 3. Аналіз форм розрахунків, що застосовуються в міжнародному туризмі

4. Теми практичних занять

Практичне заняття – форма навчального заняття, за якої викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни і формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом

сформульованих завдань. Проведення таких занять ґрунтується на попередньо підготовленому методичному матеріалі – тестах для виявлення ступеня оволодіння необхідними теоретичними положеннями, наборі завдань різного рівня складності для розв'язування їх на занятті. Воно включає проведення попереднього контролю знань, вмінь і навичок студентів, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, розв'язування завдань із їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання (табл. 4.1).

Таблиця 4.1

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
1	2
Змістовий модуль 1. Види страхування та діяльність туристичних підприємств в міжнародному туризмі	<i>Завдання 1.</i> Проблеми становлення та інтеграції страхового ринку України у світовий страховий простір
	<i>Завдання 2.</i> Умови проведення обов'язкового та добровільного медичного страхування.
	<i>Завдання 3.</i> Особливості проведення обов'язкового страхування відповідальності власників автотранспортних засобів.
	<i>Завдання 4.</i> Умови та порядок страхування домашнього майна громадян.
	<i>Завдання 5.</i> Особливості проведення страхування відповідальності за забруднення довкілля.
	<i>Завдання 6.</i> Формування та реалізація страхових послуг кінцевому споживачу у зовнішньоекономічній діяльності.
	<i>Завдання 7.</i> Формування органів управління страховою компанією, об'єднання страховиків та їх функції.
	<i>Завдання 8.</i> Методи оцінювання ризику і визначення доцільності його страхування.
	<i>Завдання 9.</i> Порядок визначення вартості послуг страховика, порядок сплати податку з прибутку з ризикового страхування.
Змістовий модуль 2. Логістика як концепція розвитку туристичних	<i>Колоквіум за змістовним модулем 1</i> "Види страхування та діяльність туристичних підприємств в міжнародному туризмі"
	<i>Завдання 10.</i> Сучасні тенденції розвитку логістики в міжнародному туризмі.
	<i>Завдання 11.</i> Особливості проведення різних форм розрахунків в міжнародному туризмі. <i>Завдання 12.</i> Стимулювання інформаційних потоків, пов'язаних з просуванням туристичного продукту країни.

1	2
підприємств в умовах глобалізації	<i>Завдання 13.</i> Особливості потоків туристів до європейських країн. <i>Завдання 14.</i> Особливості потоків туристів до азійських країн.
	<i>Завдання 15.</i> Структура та функції служб організації залізничних перевезень. <i>Завдання 16.</i> Правове регулювання автомобільних перевезень.
	<i>Завдання 17.</i> Тенденції в застосуванні повітряного транспорту при перевезенні туристів.
	<i>Завдання 18.</i> Реінжиніринг бізнес-процесів на туристичних підприємствах.
	<i>Завдання 19.</i> Методика визначення суми сталих та змінних витрат, аналіз собівартості туристичного продукту.
	<i>Завдання 20.</i> Можливість застосування інструментів логістики в закладах розміщення харчування.
	<i>Колоквіум за змістовим модулем 2</i> "Логістика як концепція розвитку туристичних підприємств в умовах глобалізації"

5. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань та формування практичних навичок з навчальної дисципліни, наведені в табл. 5.1.

Таблиця 5.1

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
1	2	3
Змістовий модуль 1. Види страхування та діяльність туристичних підприємств в міжнародному туризмі		
<i>Тема 1.</i> Основні поняття в	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного	Презентація результатів

1	2	3
страхуванні туристів та туристичних підприємств	матеріалу з теми "Специфічні ознаки страхування та його функції"	
Тема 2. Види та форми страхування в туризмі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Необхідність та значення класифікації страхування за спеціалізацією страховика"	Презентація результатів
Тема 3. Особисте страхування туристів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 1, 2 та 3. Огляд теоретичного матеріалу з тем "Оцінка об'єктів особистого страхування: механізм та особливості"	Презентація результатів Письмова контрольна робота за темами 1 і 2.
Тема 4. Майнове страхування туристів і туристичних підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Умови та порядок страхування особливо цінного майна громадян"	Презентація результатів
Тема 5. Страхування відповідальності в сфері туризму	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Тенденції розвитку ринку страхування відповідальності в Україні"	Презентація результатів
Тема 6. Страхова організація, її роль та місце в економічній системі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 3, 4, 5. Огляд теоретичного матеріалу з тем "Роль страхових посередників у розвитку страхового бізнесу"	Презентація результатів Письмова контрольна робота за темами 3 – 5.
Тема 7. Страхові правовідносини та ризики в сфері туризму	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Права та обов'язки сторін при укладанні договору страхування"	Презентація результатів
Тема 8. Ціноутворення в туристичному страхуванні	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Характеристика інвестиційного портфелю страховика", підготовка до <i>колоквіуму</i>	Презентація результатів. Колоквіум

1	2	3
Змістовий модуль 2. Логістика як концепція розвитку туристичних підприємств в умовах глобалізації		
Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 7, 8. Огляд теоретичного матеріалу з теми "Сфери застосування логістики в міжнародному туризмі"	Презентація результатів Письмова контрольна робота за темами 7, 8.
Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до <i>семінарського заняття</i> , підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з теми "Особливості фінансових та інформаційних потоків в міжнародному туризмі"	Презентація результатів
Тема 11. Туристичні потоки як об'єкти міжнародного туризму	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Тенденції туристичних потоків в Україні за останні роки"	Презентація результатів
Тема 12. Логістика в організації наземних перевезень	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 9, 10, 11. Огляд теоретичного матеріалу з тем "Характерні риси автомобільного туризму закордоном та в Україні"	Презентація результатів Письмова контрольна робота за темами 9 – 11.
Тема 13. Логістична система авіап перевезень та організація круїзів	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Особливості реалізації послуг авіаперевізників"	Презентація результатів
Тема 14. Логістичне управління на туристичних підприємствах	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, огляд теоретичного матеріалу з тем "Особливості реалізації послуг авіаперевізників"	Презентація результатів
Тема 15. Логістика виробництва товарів туристичного призначення	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготовка до контрольної роботи за темами 12, 13, 14. Огляд теоретичного матеріалу з тем "Основні задачі закупівельної, виробничої та збутової логістики"	Презентація результатів Письмова контрольна робота за темами 9 – 11.

1	2	3
Тема 16. Логістична система в готельному та ресторанному бізнесі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, підготовка до <i>колоквіуму</i> .	Презентація результатів. Колоквіум

6. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 6.1 і 6.2).

Таблиця 6.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни (лекційні заняття)

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
<i>Тема 1.</i> Основні поняття в страхуванні туристів та туристичних підприємств	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія</i> з питань «Роль страхування в туристичній сфері», «Перспективи розвитку страхового ринку в Україні. Відповідність світовим стандартам»
<i>Тема 2.</i> Види та форми страхування в туризмі	<i>Ділова гра</i> «Обговорення можливих взаємовигідних умов взаємодії страхової компанії та туроператора в Україні» <i>Міні-лекція</i> з питань «Схема надання медичної допомоги туристам за системою «Асістанс»
<i>Тема 3.</i> Особисте страхування туристів	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія</i> з питань «Динаміка розвитку особистого страхування, страхування майна та відповідальності в Україні», «Особливості медичного страхування в різних країнах світу»

1	2
Тема 4. Майнове страхування туристів і туристичних підприємств	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія з питань «Переваги системи «Асістанс» перед іншими видами страхування»</i> <i>Ділова гра «Обґрунтування вибору тієї або іншої страхової компанії при здійсненні подорожі на власному автомобілі за кордон»</i>
Тема 5. Страхування відповідальності в сфері туризму	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія з питань «Учасники інфраструктури туристичного бізнесу як основні споживачі страхування цивільної відповідальності»</i> <i>Міні-лекція з питання «Страхування відповідальності в розвинутих країнах Європи для туристів з країн СНД»</i>
Тема 6. Страхова організація, її роль та місце в економічній системі	<i>Проблемна лекція з питання «Розвиток страхових компаній в Україні»</i> <i>Міні-лекція з питання «Розвиток страхових послуг в туризмі»</i> <i>Презентація результатів роботи в малих групах</i>
Тема 7. Страхові правовідносини та ризики в сфері туризму	<i>Проблемна лекція з питання «Порядок здійснення страхових виплат та страхового відшкодування»</i> <i>Ділова гра «Розподіл ризику між перестраховальниками на основі пропорційних та непропорційних договорів</i> <i>Презентація результатів роботи в малих групах</i>
Тема 8. Ціноутворення в туристичному страхуванні	<i>Міні-лекція з питання «Фактори, що впливають на рівень тарифної ставки»</i> <i>Презентація результатів роботи в малих групах</i>
Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія з питання «Становлення логістики в туризмі»</i> <i>Міні-лекція з питання «Еволюція розвитку логістики»</i>
Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія з питання «Характерні особливості логістичних потоків в туризмі»</i> <i>Міні-лекція з питання «Порівняння форм розрахунків, що застосовуються в міжнародному туризмі»</i>
Тема 11. Туристичні потоки як об'єкти міжнародного туризму	<i>Проблемна лекція та семінар дискусія з питання «Методи аналізу інтенсивності міжнародних туристичних потоків»</i>
Тема 12. Логістика в організації наземних перевезень	<i>Проблемна лекція з питання «Вибір транспортного засобу для здійснення туристичних подорожей»</i>
Тема 13. Логістична система авіаперевезень та організація круїзів	<i>Ділова гра «Прийняття управлінських рішень при чартерних авіаперевезеннях туристів»;</i> <i>Проблемна лекція з питання «Основні напрямки круїзних подорожей»</i>

1	2
	<i>Семінар-дискусія – проведення дебатів з питання «Розвиток круїзних подорожей в Україні» Презентація результатів роботи в малих групах</i>
Тема 14. Логістичне управління на туристичних підприємствах	<i>Проблемна лекція з питання «Особливості розробки збалансованої системи показників (ЗСП) на туристичних підприємствах» Ділова гра «Виділення бізнес-процесів та розробка ЗСП на конкретних туристичних підприємствах» Презентація результатів роботи в малих групах</i>
Тема 15. Логістика виробництва товарів туристичного призначення	<i>Міні-лекція з питання «Організація логістичного управління на підприємствах»</i>
Тема 16. Логістична система в готельному та ресторанному бізнесі	<i>Проблемна лекція з питання «Визначення сфер застосування логістики на підприємствах розміщення та харчування»</i>

Таблиця 6.2

**Використання методик активізації процесу навчання
(семінарськи та практичні заняття)**

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
<i>Тема 1. Основні поняття в страхуванні туристів та туристичних підприємств</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності"</i>	<i>Семінари-дискусії, презентації</i>
<i>Тема 2. Види та форми страхування в туризмі</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Тенденції розвитку ринку перестраховання в Україні"</i>	<i>Семінари-дискусії, презентації</i>
<i>Тема 6. Страхова організація, її роль та місце в економічній системі</i>	<i>Завдання 7. Формування органів управління страховою компанією, об'єднання страховиків та їх функції</i>	<i>Робота в малих групах, мозкові атаки</i>
<i>Тема 9. Сутність логістики та її становлення в сфері туризму</i>	<i>Семінарське заняття. Тема: "Логістика як інструмент розвитку міжнародного туризму"</i>	<i>Семінари-дискусії, презентації</i>

1	2	3
Тема 10. Логістичні потоки в міжнародному туризмі	Семінарське заняття. Тема: "Логістичні процеси у міжнародному туризмі"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 13. Логістична система авіаперевезень та організація круїзів	Завдання 17. Тенденції в застосуванні повітряного транспорту при перевезенні туристів	Робота в малих групах, мозкові атаки

7. Рекомендована література

7.1. Основна

1. Вовчак О. Д. Страхування : навч. посіб. – 3-тє вид., стер. – Львів : Новий Світ-2000, 2006. – 479 с.

2. Дьячкова Ю. М. Страхування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Донбаська держ. машинобуд. акад. – К. : ЦУЛ, 2008. – 239 с.

3. Лола Ю. Ю. Логістика в міжнародному туризмі : навч. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 246 с.

4. Машина Н. І. Міжнародне страхування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Донец. економіко-гуманіт. ін-т. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 502 с.

5. Плиса В. Й. Страхування : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К. : Каравела, 2006. – 391 с.

6. Пономарьова Ю. В. Логістика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Харк. держ. ун-т харчування та торгівлі. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 326 с.

7. Таньков К. М. Логістика: навч.-практ. посіб. / Харківський національний економічний університет. – Х. : ХНЕУ, 2011. – 130 с.

8. Тридід, О. М. Логістика : навч. посіб. / Мін-во освіти і науки України. – К. : Професіонал, 2008. – 175 с.